

POSUDEK Oponenta HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště oponenta,
instituce**

Mgr. Lucie Jarkovská, Ph.D.

Sexuální výchova jako vzdělávací výzva 21. století

Doc. PaedDr. Miluše Rašková, Ph.D.

Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta

Předložený soubor habilitačního spisu dr. Lucie Jarkovské s názvem „Sexuální výchova jako vzdělávací výzva 21. století“ je sestaven z pěti textů, které byly časopisecky publikovány v češtině (2 texty) a angličtině (3 texty) v České republice nebo v zahraničí v průběhu let od roku 2006 do roku 2020. Metodologické zpracování textů odpovídá metodám kvalitativního výzkumu a jedná se o teoretické eseje (2 texty), analýzu diskurzu (2 texty) a etnografii (1 text). Vzhledem k faktu, že čtyři texty byly publikovány v uznávaných zahraničních i českých časopisech a jeden text v samostatné publikaci (dle překladu v příručce), musely splňovat veškerá stanovená kritéria pro jejich publikování a předpokládám, že byly texty současně také recenzovány, což ale není v habilitačním spisu uvedeno. Tři texty jsou výhradním autorským dílem dr. Lucie Jarkovské a dva texty vykazují její spoluautorský podíl ve výši 50 % vždy s další autorkou. Předpokládám také, že spoluautorky textů souhlasily s jejich uvedením v habilitačním spisu, neboť ani tato poznámka není ve spisu uvedena.

Obsah koncepce tohoto habilitačního spisu je uvozen „Úvodem“ (s.7–8), za kterým je vložen „Komentář k souboru publikovaných textů“ včetně odkazů na použitou literaturu (s. 24–40). Dále v habilitačním spisu následují jednotlivé publikované texty ve zveřejněné časopisecké či knižní podobě (s. 43–117). Předpokládala bych, že habilitační spis bude ukončen „Závěrem“ minimálně s konstatováním, zda byly splněny stanovené cíle, ale ten absentuje. Dle mého názoru by bylo vhodné do „Závěru“ habilitačního spisu také začlenit například současný komentář k textu z roku 2006, který dokladuje ukázkou historického vývoje sexuální výchovy a jejího přístupu k edukaci v době probíhajícího výzkumu, kdy v dnešních podmínkách školní edukace došlo v průběhu 16 let přece jen ke změnám. V současnosti výsledky tohoto zkoumání nemusejí být aktuální (což je logické) a bylo by vhodné je také aktuálně doložit interpretací z pohledu časového odstupu. V „Závěru“ mohly být také například vyvozeny další vize důležitých a žádoucích směrů ve zkoumání genderové problematiky

v oblasti sexuality a sexuální výchovy apod. V „Úvodu“ habilitačního spisu by pak bylo vhodné konkrétně prezentovat jeho hlavní cíl a dílčí cíle, ty zde absentují. Text v „Úvodu“ obsahuje pouze zaměřenost habilitačního spisu a jeho strukturu v podobě tabulky se zařazenými texty.

Při koncepci habilitačního spisu, který je složen z vybraných a již publikovaných textů, je jeho důležitou součástí předcházející odborný komentář, jehož hlavní smysl, dle mého názoru, spočívá ve schopnosti výzkumníka/výzkumnice vědecky dokladovat významnost textů a jejich propojenost v souladu s faktickými konkrétními výstupy, které mají z úhlu jeho/jejího pohledu dopad na rozvoj pedagogické teorie i praxe. Uvedený „Komentář k souboru publikovaných textů“ (s. 24-40) je zpracován osobitě, ale spíše zůstává více v rovině popisnosti a bez návaznosti na přehled konkrétních výstupů, které by měly dokladovat již zmíněný přínos pro rozvoj pedagogické teorie i praxe a měly by být v souladu se stanovenými cíli.

Jednotlivé texty, které jsou součástí habilitačního spisu, hodnotím obsahově jako velmi kvalitní a dokládají vysokou odbornou erudovanost dr. Lucie Jarkovské ve své dosavadní profesi, která je specificky zaměřena na genderovou problematiku v různých aspektech v návaznosti na sexuální výchovu zejména však s výrazným akcentem v odborné oblasti věd sociologických s užšími přesahy do věd psychologických a pedagogických. Habilitační práce v oboru Pedagogika by měla, dle mého názoru, dokladovat konkrétní výstupy na základě vědeckých výzkumů, které jsou v souladu s profesním oborem habilitace a mají prokazatelný vztah k pedagogice jako vědě. Z tohoto důvodu by bylo žádoucí při obhajobě habilitační práce předložit její stanovené cíle a v souladu s nimi prezentovat souhrnný přehled konkrétních výstupů, které jsou v současnosti přínosem pro pedagogickou teorii a praxi.

Témata zařazených textů v souboru habilitačního spisu jsou v delším časovém horizontu stále aktuální. Přístupy řešení a použitá metodologie v uvedených textech odpovídají designu kvalitativního výzkumu a jednotlivé dosažené výsledky jsou bezesporu původní. Formální úprava odpovídá zvolenému typu habilitační práce. Jazyková úroveň českých textů je v kontextu jazyka vědy z oblasti kvalitativního výzkumu akceptovatelná (myšleno v pozitivním slova smyslu, neboť uchazečka dr. Lucie Jarkovská má velmi osobité a specifické jazykové vyjadřování). Jazykovou úroveň textů v angličtině nemohu zhodnotit, neboť nejsem odborníci v této profesi. K doprovodným textům v podobě „Úvodu“ a „Komentáře k souboru publikovaných textů“ mám připomínku k obsahové stránce (viz výše v textu tohoto oponentního posudku). Dovolím si připomínkovat některé výrazy z oblasti pedagogické

terminologie, které nepatří do odborného pedagogického jazyka např. mateřské školky (s. 25), žactvo (s. 27).

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce:

1. Jaké jsou v přehledu konkrétní výstupy habilitační práce, které jsou v souladu se stanovenými výzkumnými cíli a dokladují přínos pro rozvoj teorie i praxe v oboru Pedagogika?
2. Jaké byly realizovány kvantitativní výzkumy z oblasti genderové problematiky ve vztahu k oboru Pedagogika od roku 2006 do současnosti v tuzemsku a v zahraničí a jaké výsledky přinesly? (výběr dle vlastního uvážení uchazečky)

Závěr

Habilitační práce Mgr. Lucie Jarkovské, Ph.D., *Sexuální výchova jako vzdělávací výzva 21. století* **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Pedagogika s výhradou, která je popsána výše v textu oponentního posudku v návaznosti na "Úvod" a „Komentář k souboru publikovaných textů“.

Habilitační práci **doporučuji** k obhajobě.

V Olomouci

Dne 16/9 2022

.....
podpis

UNIVERZITA PALACKÉHO v OLOMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra primární
a preprimární pedagogiky
771 40 OLOMOUČ, Žižkovo nám. 5